

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE
I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA Broj: 610-
00-006772020-07

Datum: 17.08.2020. godine
Beograd
Nemanjina 22-26

PREDŠKOLSKA USTANOVA
- direktoru -

PREDMET: Priprema za početak radne 2020/21. godine i izrada godišnjeg plana rada ustanove u kontekstu epidemiološke situacije u vezi sa COVID-19

Poštovani/a,

Priprema predškolskih ustanova i planiranje rada u okolnostima u kojima nije moguće predvidjeti dalji tok i razvoj epidemiološke situacije u zemlji, predstavlja izazov koji iziskuje visok nivo profesionalizma i koordinisanog djelovanja svih relevantnih aktera u cilju zaštite zdravlja i bezbjednosti djece, roditelja i zaposlenih, pružanja podrške dobrobiti djece i porodice, kao i podrške nosiocima djelatnosti.

Za efikasnu organizaciju rada u uvjetima aktuelne epidemiološke situacije od posebnog značaja je pravovremeno planiranje. Planiranje treba da bude zasnovano na analizi rada u prethodnom periodu, počev od marta 2020. godine, ali i na projekciji mogućih alternativnih scenarija u pogledu ukupne organizacije i načina rada ustanova u skladu sa mjerama i preporukama nadležnih institucija i organa.

Mogućnosti ustanova da obezbijede prijem sve upisane djece, odnosno neposredno učešće u programima odgojno-obrazovnog rada, u narednom periodu, zavisit će od epidemiološke situacije u konkretnoj lokalnoj zajednici, kao i od prostornih, kadrovskih i materijalno-tehničkih mogućnosti ustanove.

Podsjećamo predškolske ustanove da su u planiranju organizacije rada sa djecom u obavezi da poštuju zakonom propisane normative broja djece u odgojnoj grupi. Odluke o povećanju, odnosno smanjenju broja djece u objektu PU/odgojnoj grupi donose se u tijesnoj saradnji sa osnivačem, odnosno lokalnim kriznim štabom s obzirom na aktuelnu epidemiološku situaciju u konkretnoj lokalnoj zajednici i potrebu primjene odgovarajućih preventivno-zaštitnih mjera.

Po prestanku epidemije, kada mjere i preporuke nadležnih institucija i organa usmjerene na zaštitu zdravlja stanovništva i sprečavanje širenja infekcije COVID-

19 budu stavljene van snage, predškolske ustanove će ostvarivati neposredan odgojno-obrazovni rad u punom obimu, koristeći sve raspoložive kapacitete (prostorne, kadrovske, organizaciono-tehničke, materijalne).

U skladu sa tim, **u cilju blagovremene i efikasne pripreme za novu radnu godinu, neophodno je razmotriti različite modele funkcioniranja ustanova počev od septembra 2020. godine.**

Godišnji plan rada, ustanova ima obavezu da donese, u skladu sa zakonom, do 15. septembra.

U odnosu na uobičajene aspekte koji se uzimaju u obzir prilikom izrade Godišnjeg plana rada, kao i izrade akcionih planova, potrebno je dodatno, sa posebnom pažnjom planirati aktivnosti, nosioce, dinamiku, mehanizme praćenja i evaluacije, kao i eventualne izmjene planova u segmentima koji se odnose na:

- zaštitu zdravlja i bezbjednosti djece, roditelja i zaposlenih;
- ostvarivanje programa odgojno-obrazovnog rada u cilju podrške dobiti i cjelovitom razvoju djece u realnom kontekstu;
- partnerstvo sa porodicom i pružanje podrške porodicama;
- podršku zaposlenima, stručno usavršavanje i profesionalni razvoj (profesionalno povezivanje, umrežavanje i učenje; briga o radnom opterećenju)

Godišnji plan za 2020/21. godinu između ostalog, treba da sadrži modele funkcioniranja ustanove i to:

1. Rad ustanove u punom kapacitetu;
2. Rad ustanove u ograničenom kapacitetu;
3. Prekid ostvarivanja neposrednog rada sa djecom u određenom vremenskom periodu.

Zbog specifičnosti ostvarivanja djelatnosti predškolskog odgoja i obrazovanja, kao i različitih faktora od značaja za prevenciju, praćenje, procjenu i kontrolu rizika širenja epidemije u konkretnim lokalnim sredinama, u budućem planiranju i organizaciji rada ustanove, osim smjernica donijetih na nacionalnom nivou, od posebnog značaja su odluke i smjernice donijete na nivou lokalne samouprave.

U tom smislu je, više nego i u jednom periodu do sada, prilikom planiranja neophodno:

- obezbijediti **uključenost relevantnih aktera na lokalnom nivou** (predstavnik svih relevantnih službi na lokalnu i posebno porodica kao značajnih partnera) u cilju zajedničkog razmatranja i sticanja uvida u epidemiološku situaciju i uvjete rada u ustanovi kao osnove za prioritizaciju odgovarajućih opcija i aktivnosti u ostvarivanju djelatnosti ustanove;

- na osnovu iskustava iz prethodnog perioda, **analizirati interne procedure** (u okviru ustanove), kao i **procedure komuniciranja** sa kriznim štabom, nadležnim institutom/zavodom za javno zdravlje, nadležnim inspekcijским službama, školskom upravom i drugim relevantnim akterima u lokalnoj zajednici. Na osnovu rezultata analize, ukoliko je potrebno, **redefinisati i unaprijediti procedure u postupanju** ;

- predvidjeti **jasnu organizacionu strukturu** sa definisanim procedurama, ulogama i odgovornostima nosilaca aktivnosti u ustanovi (timova i pojedinaca);

- predvidjeti **sistem kontinuiranog evidentiranja i dokumentovanja, praćenja i evaluiranja** realiziranih aktivnosti, kao i revidiranja planova u skladu sa uvidima dobijenim praćenjem i shodno razvoju epidemiološke situacije.

Aspekti koje je potrebno uzeti u obzir u okviru planiranja i pripreme za početak radne 2020/21. godine

Pitanja i pokazatelje koji se uobičajeno razmatraju u procesu izrade Godišnjeg plana rada, potrebno je sagledati u kontekstu operativnog planiranja kroz modele funkcioniranja i organizacije rada predškolske ustanove **s obzirom na epidemiološku situaciju:**

prostorni kapaciteti - broj i prostorni raspored objekata i broj odgojnih grupa raspoloživih za prijem upisane djece; potrebna odstupanja u pogledu broja djece u odgojnoj grupi, u odnosu na normative propisane Zakonom o predškolskom vodgoju i obrazovanju i s obzirom na: strukturu odgojne grupe i uzrast djece, karakteristike objekta PU/radnih soba (veličina objekta/površina radnih soba; organizacija prostora, raspoloživost zajedničkih prostora, prostora na otvorenom - dvorište, atrijum i sl.);

kadrovski kapaciteti (broj zaposlenih prema profilima stručnosti - raspoloživost odgojnog i drugog kadra; struktura i raspored obaveza odgajatelja i stručnog saradnika u okviru radne sedmice; organizacija zamjena, dežurstava ...); potrebe porodica i djece u opštini; u odnosu na ukupan broj upisane djece, identifikacija porodica koje imaju mogućnost iznalaženja alternativnih načina brige o djeci;

stanje opremljenosti, materijalne mogućnosti za obezbjeđivanje potrebnih sredstava i zaštitne opreme; opremljenost igračkama, didaktičkim sredstvima i materijalima koji se mogu bezbjedno i adekvatno koristiti;

način i postupak (potpunog/postepenog) povratka upisane djece u kolektiv, u skladu sa aktuelnim epidemiološkim preporukama i pokazateljima na nivou lokalne zajednice, utvrđenim potrebama porodica i raspoloživim prostornim, kadrovskim i materijalno-tehničkim mogućnostima ustanove;

uvjeti za ostvarivanje neposrednog odgojno-obrazovnog rada u programima u različitom trajanju (cjelodnevni, poludnevni, kraći programi i oblici) i različitom dinamikom (svakodnevno, 2-3 puta sedmično, u kombinaciji naizmjeničnog sedmičnog pohađanja programa za djecu iste odgojne grupe i sl.); potrebe i mogućnosti obezbjeđivanja organizovanog prevoza dece, u skladu sa zakonom;

načini pružanja podrške dobrobiti i učenju djece putem onlajn ili drugih kanala komunikacije - za djecu koja određeni vremenski period nisu neposredno uključena u odgojno-obrazovni proces (zbog nedostatka prostora i drugačije organizacije rada u kontekstu primjene protivepidemijskih mjera, zbog bolesti, strahova roditelja od infekcije i drugih razloga) uz uvažavanje potreba, mogućnosti, interesovanja djece i porodice i resursa ustanove (kadrovski, materijalno-tehnički);

ostvarivanje različitih vidova podrške djeci i porodicama iz osjetljivih društvenih grupa.

Organizacija odgojno-obrazovnog rada neposredno, u objektima predškolske ustanove i putem različitih kanala komunikacije

Predškolska ustanova, u okviru Godišnjeg plana rada, razvija operativni plan organizacije i ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada sa djecom u 2020/21. godini za svaki od tri moguća modela funkcioniranja.

Operativni plan organizacije odgojnog-obrazovnog rada sa djecom sadrži:

- pregled raspoloživih resursa i podjelu zaduženja - odgovorne osobe/timovi na nivou ustanove koji će učestvovati u planiranju, praćenju, evaluaciji i izvještavanju o aktivnostima predviđenim Operativnim planom;
- pregled organizacije neposrednog odgojno-obrazovnog rada, koji sadrži operativnu razradu prostorno-vremenske organizacije rada sa djecom u svim raspoloživim objektima PU (u programima u celodnevnom, poludnevnom i/ili kraćem trajanju -uz planiranje, po potrebi, različitih kombinacija rasporeda neposrednog uključivanja dece s obzirom na raspoložive kapacitete);
- prijedlog modela podrške djeci i porodici koji se realizuje onlajn ili putem drugih kanala komunikacije, polazeći od analize dosadašnjih iskustava u ovom domenu, primjera dobre prakse i uvažavajući specifične potrebe i mogućnosti porodica u konkretnoj predškolskoj ustanovi i lokalnoj zajednici. Sastavni dio ovog modela jeste i način ostvarivanja podrške dečjoj dobrobiti i učenju, za djecu i porodice koji ne raspolažu potrebnim resursima (oprema za komunikaciju na daljinu, digitalne kompetencije itd.);
- način evidentiranja i praćenja ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada, uključujući praćenje ostvarivanja podrške djeci i porodici putem onlajn i drugih kanala komunikacije.

Tim za obezbjeđivanje kvaliteta i razvoj ustanove, u saradnji sa drugim timovima i stručnim aktivima u ustanovi, osmišljava i operativno razrađuje *prijedlog modela podrške djeci i porodicama koji se ostvaruje putem onlajn i drugih kanala komunikacije*.

Ustanova razvija autentičan, jedinstven model podrške djeci i porodicama uz uvažavanje uzrasnih specifičnosti djeteta i vodeće uloge igre u djetetovom učenju i razvoju, potreba i mogućnosti porodica da učestvuju, i u skladu sa raspoloživim resursima u ustanovi. U razvijanju ovog modela, mogu se uzeti u obzir i sljedeći elementi:

- ključni principi i polazišta u obezbjeđivanju podrške djeci i porodici; način uspostavljanja/održavanja kontakta sa djecom i porodicama, posebno sa djecom i porodicama iz osjetljivih društvenih grupa;
- principi komunikacije i saradnje: načini, dinamika i obim komunikacije i razmjene; kreiranje resursa - baze primjera dobre prakse na nivou ustanove (na pr. riznice igara i aktivnosti, ideja i prijedloga za razmjenu među djecom; smjernica i ideja za organiziranje zajedničkih aktivnosti sa djecom i prilika za učenje u porodičnom kontekstu; informacija, smjernica za roditelje u vezi sa različitim izazovima u ostvarivanju odgojne funkcije porodice ...). Koristiti stečena pozitivna iskustva i resurse (na pr. stranica za predškolce "Povežimo se, osnažimo se – u vrijeme Kovida-19, na sajtu MPNTR, https://ecec.mpn.gov.rs/?page_id=2090, primjer dobre prakse platforma "Umreži se" <https://umrezise.com>
- nosioci aktivnosti - u okviru radne sedmice, u strukturi obaveza odgajatelja (i stručnog saradnika) predvidjeti optimalan stepen angažovanja na realizaciji aktivnosti u ovom domenu;
- mapiranje partnera u lokalnoj zajednici i načina ostvarivanja saradnje u cilju ostvarivanja različi tih oblika podrške djeci i porodici, posebno djeci i porodicama iz osjetljivih društvenih grupa (i u situaciji kada porodicama nisu dostupne mogućnosti onlajn komunikacije);

način evidentiranja, praćenja i evaluacije ostvarenih vidova komunikacije sa djecom i porodicom koji se ostvaruje putem onlajn i drugih kanala komunikacije.

Predškolska ustanova ima autonomiju da utvrdi radno vrijeme rada ustanove i izvrši vremensku organizaciju ostvarivanja programa odgojno-obrazovnog rada sa djecom na dnevnom, sedmičnom i mjesečnom nivou, po pribavljenom mišljenju savjeta roditelja predškolske ustanove, u skladu sa potrebama djece i roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika djeteta, uz saglasnost osnivača.

Neposredan odgojno-obrazovni rad u ustanovi organizuje se na način koji osigurava bezbjednost i zdravlje djece, roditelja i zaposlenih, u skladu sa preporukama nadležnih organa i institucija.

Predškolska ustanova će do 31. augusta 2020. godine, nadležnoj školskoj upravi, dostaviti Operativni plan organizacije odgojno-obrazovnog rada sa djecom, a u cilju njegovog razmatranja i unapređivanja, u skladu sa uvjetima rada u ustanovi i zahtjevima epidemiološke situacije.

Odgovornim odnosom svih aktera koji se staraju o djeci i porodicama doprinosi se uvažavanju najboljeg interesa djece i zaštiti njihove dobrobiti i u aktuelnoj borbi protiv širenja epidemije COVID-19. Očekujemo da će solidarnost, kolegijalnost i uzajamna podrška, izražena u vrijeme vanrednog stanja i tokom perioda postepenog otvaranja objekata predškolskih ustanova i dalje biti na visokom nivou i da će stečena znanja i profesionalna iskustva predškolskih ustanova, biti značajan resurs za iznalaženje optimalnih rješenja i odgovora na buduće izazove epidemiološke situacije u sistemu predškolskog odgoja i obrazovanja.

Ovim putem ukazujemo i da ćete o preporukama drugih nadležnih institucija koje se odnose na zaštitu i bezbjednost djece, zaposlenih i roditelja, biti blagovremeno obaviješteni.

MINISTAR
Mladen Šarčević